

Қабылданды:
«Центральная» ЭМ
Педагогикалық кеңестің шешімімен
№ _____ хаттамасы
« _____ » _____ 20 _____ ж.

Бекітілді:
«Центральная» ЭМ директоры
_____ Т.А.Клюнда

**Экономическая школа «Центральная» мектебінің
қызметкерлері, оқушылары және ата-аналарына арналған
ІШКІ ТӘРТІП ЕРЕЖЕЛЕРІ**

I. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің бұйрығымен, «Білім туралы» ҚР Заңымен бекітілген Білім беру ұйымының ішкі тәртібінің Үлгілік ережелеріне сәйкес әкімшіліктің ұсынуы бойынша мектеп қызметкерлерінің педагогикалық кеңесі бекітті.

1.2. Ішкі тәртіп ережелерін қолдануға байланысты барлық мәселелерді мектеп әкімшілігі оған берілген құқықтар шегінде, сондай-ақ қолданыстағы заңнамада көзделген жағдайларда шешеді.

1.3. Мектептегі оқу процесін ұйымдастыру режимі Санитарлық Ережелердің талаптарымен және басқа да нормативтік құжаттармен анықталады.

1.4. Білім беру ұйымының Ішкі тәртіп ережелері оқу процесі кезінде «Центральная» ЭМ балалары мен қызметкерлерінің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, оның Жарғысында айқындалған білім беру процесінің мақсаттары мен міндеттерін табысты іске асыру үшін ұйымда және оның аумағында тәртіп пен тазалықты сақтауға бағытталған.

1.5. Осы Ішкі тәртіп ережелері ұйымның барлық қызметкерлері мен білім алушылары және олардың ата-аналары (заңды өкілдері) үшін міндетті болып табылады. Осы Ережелерді орындамау әкімшілік шаралар қабылдауға негіз бола алады.

Пошталық мекенжайы: 010000, Астана қаласы, «Сарыарқа» ауданы,

Ықылас Дүкенұлы көшесі, 17 үй

Сайт <https://centralschool.edu.kz/>

Инстаграмм: astana.ces

Байланыс телефондары 8(7172)226052, +77780788377

Лицензиясы: № KZ15LAA00016712

Мемлекеттік тіркеу туралы куәлік: N620300220030

Жұмыс тәртібі:

1. Сабақтар сағат 8.30-да басталады.

2. Сабақтың ұзақтығы-45 минут, үзіліс-5-тен 15 минутқа дейін.

3. Ұзартылған күн тобындағы сабақтар сабақ аяқталғаннан кейін басталады. кестеде көзделген және 18.00-ге дейін созылады.

4. Сынып жетекшісі, ол болмаған жағдайда- оқу ісінің меңгерушісі сабақ кестесімен, сондай – ақ оқушылар кестесіндегі өзгерістермен таныстырады.

Қоңырау кестесі:

1 сабақ 8.30-9.15

2 сабақ 9.25-10.10

3 сабақ 10.20-11.05

4 сабақ 11.10-11.55

5 сабақ 12.00-12.45

6 сабақ 12.55-13.40

7 сабақ 13.50-14.45

Оқу, демалыс және мереке күндері ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес анықталады.

Оқушылар мен мектеп қызметкерлерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету, зорлық-зомбылықтың алдын алу мақсатында мектепте оқу күні бойы мектеп үй-жайлары мен аумағында бейнебақылау жүргізіледі.

II. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

2.1 Мектеп қызметкерлері міндетті:

2.1.1 адал және сапалы жұмыс істеуге, режимді, мектеп Жарғысының талаптарын және Ішкі тәртіп Ережелерін, жергілікті актілерді қатаң сақтауға, еңбек тәртібін сақтауға: жұмысқа уақытында келуге, белгіленген жұмыс уақытын сақтауға, әкімшіліктің өкімдері мен жұмыс жоспарларын (апталық, жылдық) уақтылы және дәл орындауға;

2.1.2 жұмыста, қоғамдық орындарда өзін лайықты ұстау, ұжымда әдептілік нормаларын сақтау, ата-аналармен және мектеп ұжымының мүшелерімен мұқият және сыпайы болуға;

2.1.3 жүйелі түрде, кемінде бес жылда бір рет, кәсіби біліктілігін арттыруға;

2.1.4 мектепте де, мектептен тыс уақытта да мінез-құлық пен моральдық міндеттерді орындауда үлгі болуға;

2.1.5 тиісті ережелер мен нұсқаулықтарда көзделген қауіпсіздік, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі жөніндегі талаптарды толық сақтауға; жарақаттанудың барлық жағдайлары туралы әкімшілікке дереу хабарлауға;

2.1.6 қоғамдық меншікті қорғау және оқушылардың мектеп мүлкіне ұқыпты қарауына тәрбиелеуге;

2.1.7 жыл сайын заңда белгіленген мерзімде медициналық тексеруден өтуге.

2.1.8 жұмыс орнын, жиһазды, жабдықтар мен құрылғыларды ақаусыз және ұқыпты күйде ұстауға, мектеп үй-жайларының тазалығын сақтауға: жыл сайын жаңа оқу жылының басында өз жұмыс орнын дайындауға және кабинетті талаптарға сәйкес ресімдеуге, өзінің қадағаламауы мен немқұрайлылығы бойынша жол берілген бұзушылықтарды жоюға;

2.1.9 мектептің мүлкін қорғауға, материалдарды ұқыпты пайдалануға, электр энергиясын, жылу мен суды ұтымды пайдалануға;

2.1.10 белгіленген құжаттаманы нормативтік құжаттарға сәйкес уақтылы толтыруға және ұқыпты жүргізуге;

2.1.11 кесте бойынша сабақ басталғанға дейін 20 минут бұрын жұмысқа келуге.

2.1.12 біліктілік сипаттамалары, тарифтік анықтамалықтар және нормативтік құжаттар негізінде мектеп директоры бекіткен лауазымдық нұсқаулықтарды орындауға;

2.1.13 басталғанға дейін 20 минут бұрын және сабақ аяқталғаннан кейін 20 минут ішінде, білім алушылар мектеп ғимаратында немесе аумағында болған жағдайда басқа да тәрбиелік және сыныптан тыс іс-шаралар үшін білім алушылардың өмірі мен денсаулығына жауапты болуға.

2.2 Мектептің педагогикалық және басқа қызметкерлеріне тыйым салынады:

2.2.1 сабаққа сынып жетекшісін тәртіпке бағыттау үшін шақыруға, сабақтан кейін оқу процесі мен мектепшілік тәртіптің бұзылғаны туралы пән жүргізушісі жазбаша түрде сынып жетекшісіне немесе мектеп әкімшілігіне хабарлайды;

2.2.2 сабақтардың, сыныптан тыс сабақтардың кестесін және СӨС бойынша секциялардың, таңдау бойынша факультативтер мен курстардың кестесін өз қалауы бойынша өзгертуге;

- 2.2.3 сабақтың (сабақтардың) және олардың арасындағы үзілістердің (коңыраулардың) ұзақтығын болдырмауға, ұзартуға немесе қысқартуға;
- 2.2.4 оқушыны сабақтан шығаруға;
- 2.2.5 үй-жайларда және мектеп аумағында темекі шегуге;
- 2.2.6 мектеп әкімшілігінің келісімінсіз педагогтердің келісуі бойынша ауысуға;
- 2.2.7 оқушыларды сыныпта, үзілісте, асханада, кабинеттерде жалғыз қалдыруға;
- 2.2.8 жанжал жағдайларында екпінмен сөйлеуге, дөрекілікке, құрметтемеушілікке, өзін-өзі ұстай алмай мінез-құлықтарына жол беруге;
- 2.2.9 мектеп әкімшілігінің келісімінсіз сабаққа, мектепке бөгде адамдардың қатысуына жол беруге;
- 2.2.10 сабақ барысында қандай да бір себептермен кабинеттен шығуға, сабақ кезінде ұялы телефонды пайдалануға;
- 2.2.11 жұмысқа, сабақтарға, кеңестерге және педагогикалық кеңестерге кешігіп келуге.

III. ӘКІМШІЛІКТІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

Мектеп әкімшілігі міндетті:

- 3.1. педагогтар мен мектептің басқа да қызметкерлерінің еңбегін әркім өз мамандығы мен біліктілігі бойынша жұмыс істейтіндей етіп ұйымдастыруға, әр қызметкерге белгілі бір жұмыс орнын бекітуге, сабақ кестесімен және жұмыс кестесімен уақтылы таныстыруға, педагог қызметкерлеріне демалысқа шыққанға дейін олардың келесі оқу жылына арналған оқу жүктемесін хабарлауға;
- 3.2. салауатты және қауіпсіз еңбек және оқу жағдайларын, үй-жайлардың және басқа да жабдықтардың жарамды жай-күйін қамтамасыз етуге;
- 3.3. МІБ жоспарына сәйкес білім беру процесінің сапасын бақылауды жүзеге асыруға: сабақтарға қатысуға, әкімшілік бақылау жұмыстары мен білімді бағалауды өткізуге, құжаттаманы тексеруге;
- 3.4 мектеп қызметін жақсартуға бағытталған қызметкерлердің ұсыныстарын уақтылы қарауға, қолдауға және көтермелеуге;
- 3.5. белгіленген мерзімде жалақы кестесін жүргізуге, қызметкерлердің еңбек жағдайларының сақталуына жүйелі бақылауды қамтамасыз етуге;
- 3.6. осы Ішкі тәртіп ережелеріне сәйкес оқу және еңбек тәртібін қамтамасыз ету жөнінде тиісті шаралар қабылдауға;
- 3.7 еңбек туралы заңнаманы сақтауға, қызметкерлер мен оқушылардың еңбек жағдайларын жақсартуға, барлық жұмыс орындары мен демалыс орындарының тиісті санитарлық-техникалық жабдықталуын қамтамасыз етуге, еңбекті қорғау ережелеріне, қауіпсіздік техникасына және санитарлық ережелерге сәйкес еңбек жағдайларын жасауға;
- 3.8 қызметкерлер мен оқушылардың қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі, санитария және гигиена бойынша барлық талаптар мен нұсқаулықтарды білуі мен сақтауын үнемі бақылауға;
- 3.9. қызметкерлер мен оқушылардың жарақаттануының, кәсіптік және басқа да ауруларының алдын алу бойынша қажетті шараларды қабылдауға;
- 3.10. бекітілген кестеге сәйкес мектептің барлық қызметкерлеріне уақтылы демалыс беруге, осы қызметкер үшін белгіленген демалыс немесе мереке күндері жұмысқа шығуды басқа демалыс күнімен өтеуге, жұмыстан тыс уақытта кезекшілік үшін демалыс беруге;
- 3.11. педагогтар мен мектептің басқа да қызметкерлерінің біліктілігін жүйелі түрде арттыруды қамтамасыз етуге;
- 3.12. мектеп оқушылары мен қызметкерлері үшін ыстық тамақ ұйымдастыруға.

IV. ОҚУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

- 4.1. Білім алушылар құқылы:

- 4.1.1 мемлекеттік білім беру стандарттарына сәйкес негізгі білім беру бағдарламасы бойынша сапалы білім алуға;
- 4.1.2 негізгі жалпы білім алғаннан кейін білім беру қызметін жүзеге асыратын ұйымды және оқыту нысанын таңдауға;
- 4.1.3 Жарғымен және ұйымның қызметін реттейтін басқа да жергілікті актілермен танысуға;
- 4.1.4 игерілетін білім беру бағдарламасы шегінде жеке оқу жоспарлары бойынша оқуға;
- 4.1.5 жеке (ата-аналардың) өтінішіне сәйкес факультативтік, элективті оқу пәндерін, курстарын, пәндерін таңдауға;
- 4.1.6 қосымша білім беру қызметтерін алуға.
- 4.4.7 қажет болған жағдайда психологтың көмегін алуға;
- 4.4.8 ата-аналардың бірінің өтініші негізінде белгілі бір мерзімге оқу сабақтарынан босатуға, ол алдын ала (3 күннен кешіктірмей) мектеп директорының атына беріледі. Бұл жағдайда өткізіп алған оқу сабақтары оқушының өз бетінше жұмысымен немесе өткізіп алған кезеңге дейін немесе одан кейін мұғалімдермен жазбаша келісім бойынша оның қосымша сабақтарымен өтелуі тиіс;
- 4.4.9 5-тен 11-сыныпқа дейін кабинет жүйесі режимінде оқуға, мұнда әр оқушыға сынып бойынша оқушыларды отырғызу схемасына сәйкес қатаң белгіленген орын тағайындалады, оны пән мұғалімі мен сынып жетекшісі бақылайды, бұл ретте әр оқушы өз жұмыс орнының сақталуы мен санитарлық жағдайына жауап береді;
- 4.4.10 ата-ана қаражаты есебінен ыстық тамақ және тасымалдау қызметтерін алуға.

4.2. Білім алушылар міндетті:

- 4.2.1 директор бекіткен Ішкі тәртіп ережелері мен мектеп директорының бұйрықтарын, мектептің ережелері мен жергілікті актілерін сақтауға;
- 4.2.2 басқа оқушылардың, мектеп қызметкерлерінің құқықтарын, ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге, олардың мүдделеріне нұқсан келтірмеуге, кішілеріне көмектесуге, мінез-құлық мәдениетін сақтауға;
- 4.2.3 тәртіпті болуға, мектепте және одан тыс жерлерде қоғамдық тәртіпті сақтауға;
- 4.2.4 қажетті оқу құралдарын әкелу, сабақ кестесіне сәйкес пәндер бойынша дайындалған үй тапсырмаларымен мектепке келуге;
- 4.2.5 оқуға саналы түрде қарауға, оқу сабақтары мен басқа да сабақтарға уақтылы келуге, жұмыс орнында тәртіпті сақтауға, сабақтарды өткізіп алған жағдайда тиісті мекемелерден ресми құжаттарды немесе ата-аналардан түсіндірмелі өтініштерді ұсынуға;
- 4.2.6 мектептің мүлкін қорғауға, басқа адамдардың еңбек нәтижелеріне, жасыл желектерге ұқыпты қарауға;
- 4.2.7 электр энергиясын, суды, химиялық заттарды және басқа материалдарды үнемді пайдалануға;
- 4.2.8 мектеп қызметкерлерінің талаптарын мектеп Жарғысында белгіленген бөлікте орындауға;
- 4.2.9 білім алушы сабаққа немесе басқа да дәлелді себептермен (ауру және т. б.) келмесе, білім алушы ауру туралы қатыспайтын сабақтың бірінші күні басталғанына дейін сынып жетекшісіне хабарлауға және сабаққа шыққан күні медициналық анықтама беруге;
- 4.2.10 өз денсаулығына қамқор болуға, моральдық, рухани және физикалық дамуға және өзін-өзі жетілдіруге;
- 4.2.11 мектеп формасы туралы Ережеге сәйкес сыртқы келбетті қадағалауға;
- 4.2.12 мұғалімдермен, ата-аналармен, ересектермен, мектепке келушілермен амандасуға
- 4.2.13 жол ережелерін бұзбауға және ҚТ-ны сақтауға, қоршаған ортаны дұрыс бағалауға және қауіпсіз бағытты таңдауға;
- 4.2.14 қоғамдық көлікте мінез құлық ережелері мен қажетті қауіпсіздік шараларын сақтауға;

4.2.15 мектеп директоры бекіткен кесте мен графикке сәйкес оқу және қосымша сабақтарға қатысуға, мектеп аумағында сағат 8.00-ден ерте емес және сағат 20.00-ден кешіктірмей болға;

4.2.16 мектеп формасының белгіленген нормаларына сәйкес ұқыпты киінуге, сабақтар басталардан 15 минут бұрын мектепке келуге;

4.4.17 сабақты басталмас бұрын сабақ кестесін салыстырып анықтап, қоңырау соғылғанға дейін кабинетке келуге;

4.4.18 сабаққа жүйелі кешігу кезінде мектеп әкімшілігінен түсіндірмелер беруге;

4.4.19 сынып жетекшісінің немесе мектептің кезекші әкімшісінің жазбаша рұқсаты бойынша оқу күні ішінде мектептен кетуге;

4.4.20 сабақты өткізіп алған жағдайда сынып жетекшісіне дәрігерден анықтама немесе ата-анасынан (оларды алмастыратын адамдардан) сабақта болмау себебі туралы жазба ұсынуға.

Сабақтарды себепсіз өткізіп жіберуге рұқсат етілмейді;

4.4.21 сабақты өткізіп алған жағдайда, егер мұғаліммен басқа келісім болмаса, өткізіп алған материалды өз бетінше зерделеуге;

4.4.22 сабақ аяқталғаннан кейін сыпайылық ережелерін сақтай отырып, киініп, мекемеден кетуге;

4.4.23 сабақтан босатуды дәрігермен, пәнмен және сынып жетекшісімен келісуге;

4.4.24 мектеп әкімшілігінің рұқсатымен бөгде адамдарды мектепке әкелуге;

4.4.25 оқу сабақтарын өткізіп алған кезде ақтаушылық құжаттары болмаған жағдайда сынып басшысына мектеп директорының атына ата-аналарына жазбаша түсініктеме беруге;

4.4.26 сабақты өткізіп алған жағдайда әкімшілік бекіткен кесте бойынша БЖБ мен ТЖБ тапсыруға, электрондық журналда көрсетілген үй тапсырмасын орындауға;

4.4.27 дене шынықтыру сабақтарына спорттық нысанда және спорттық аяқ киіммен келуге, бұл ретте мұғалім оқушылардың киім ауыстыратын бөлмедегі заттарының сақталуына жеке жауапты болады;

4.4.28 мұғалімнің рұқсатымен спортзалға кіруге;

4.4.29 дене шынықтыру сабақтарынан босатылған жағдайда залда болуға;

4.4.30 дене шынықтыру, техникалық еңбек сабақтарынан қатаң түрде қоңырау бойынша кетуге, 1-4 сынып оқушылары сынып жетекшісіне тапсырылады.

4.3. Білім алушыларға тыйым салынады:

4.3.1 пиротехникалық құралдарды, спирттік ішімдіктерді, темекі өнімдерін, улы және есірткі заттарды әкелуге, беруге немесе пайдалануға;

4.3.2 мектепте және оның аумағында темекі шегу Ішкі тәртіп ережелерін, санитарлық-гигиеналық нормаларды, өртке қарсы қауіпсіздікті өрескел бұзу болып табылады және жасөспірім мен оның ата-анасын әкімшілік жазалауға әкеп соғады;

4.3.3 алкоголь ішуге және есірткі қолдануға;

4.3.4 жарылыстар мен өрттерге әкелуі мүмкін кез келген құралдар мен заттарды қолдануға;

4.3.4 мектептегі қоғамдық тәртіпті, мектеп Жарғысын, мектептің ішкі тәртібін бұзуға;

4.3.5 оқу процесі барысында мектеп ғимаратында мобильді байланыс құралдарын, ойнатқыштарды, электрондық ойындарды пайдалануға;

4.3.6 басқа оқушыларға және мектептің барлық қызметкерлеріне дөрекі сөздер мен балағат сөздер қолдануға;

4.3.8 мектепке сабаққа қатысы жоқ заттарды әкелуге;

4.3.9 қарым-қатынасты анықтау үшін физикалық күш қолдануға, бопсалауға, қорқытуға;

4.3.10 басқаларға, өз өміріне және денсаулығына қауіп төндіретін кез-келген әрекеттерді жасауға;

- 4.3.11 қабырғалар мен жиһаздарға жазуға, дұрыс пайдаланбауға, тырнауға, мектеп жиһаздарын, кеңсе жабдықтарын және басқа да мектеп мүлкін бұзуға;
- 4.3.12 мектепке тиесілі кітаптар мен оқу құралдарына жазулар жасауға, кітап беттерін жұлғуға;
- 4.3.13 үй-жайда және мектеп аумағында қоқысты қоқысқа арналған арнайы ыдыстарға ғана тастау керек;
- 4.3.14 оқу сабақтары кезінде мектептің дәліздерінде болуға;
- 4.3.15 баспалдақтармен, терезе саңылауларының жанында және ойынға бейімделмеген басқа жерлерде жүгіруге;
- 4.3.16 оқушылардың жаппай қозғалу орындарында кептелістерді ұйымдастыруға;
- 4.3.17 мектептен немесе сабақтан рұқсатсыз кетуге;
- 4.3.18 сынып журналын, кабинет кілттерін алуға, сыныптарда жабылуға, терезелерді өз бетіңізше ашуға;
- 4.3.19 ұйым әкімшілігінің рұқсатынсыз кабинеттен, зертханалардан және басқа да үй-жайларынан құралдарды, жабдықтарды шығаруға;
- 4.3.20 сыртқы киіммен, лас аяқ киіммен, бас киіммен жүруге;

4.4. Мектептегі сабақтарға қатысуға және оқушылардың сыртқы келбетіне қойылатын талаптар;

4.4.1 оқушыға мектеп формасы мен ауыспалы аяқ киім кию міндетті болып табылады.

4.4.2 қыздарға арналған мектеп формасы: :

- o сарафан, кеңсе юбкасы немесе қара көк шалбар;
- o ақшылт жейде, водолазка, футболка;
- o салтанатты жағдайларға-ақ жейде;
- o қара көк галстук, көкірекше, жемпір, пенжек, бомбер;
- o сәйкес түсті колготки, аяқ киім, кроссовкалар, кеды және лоферлер.

4.4.3. ұлдарға арналған мектеп формасы:

- o қара көк шалбар;
- o ақшылт жейде, водолазка, футболка; қою көк желетке, жемпір, пенжек;
- o сәйкес түсті туфли, кроссовка, кеды;
- o салтанатты жағдайға көк түсті ерлер костюмі , ақ көйлек және көк галстук, қара аяқ киім.

4.4.4 8 бен 11 сынып аралығындағы жоғары сынып оқушыларына көк түспен қатар жоғарыда аталған қара түсті киім киюге рұқсат етіледі;

4.4.5 оқушылардың шаштары таза, ұқыпты кесілген, қыздардың ұзын шаштары жиналған немесе өрілген болуы керек. Оқу процесінде шашты ашық түстермен бояуға тыйым салынады;

4.4.6 мектепте татуировка мен пирсинг киюге тыйым салынады;

4.4.7 ақшаны, телефонды, кілттерді және басқа да құндылықтарды сыртқы киімнің қалтасында қалдыру ұсынылмайды, өзге жағдайда сынып жетекшісіне тапсыру керек;

4.4.8 мектептегі оқушының шашы ұқыпты таралуы керек, орамал, тарақ, ауыспалы аяқ киім және оны сақтауға арналған сөмкесі болуы керек;

4.4.9 оқушы жеке гигиенаны сақтауы керек.

4.4.10 сынып жетекші оқушыларды қарсы алып, осы ережелерге сәйкес талаптар қояды, сыртқы келбетін бақылайды;

4.5. Сабақтағы оқушылардың мінез-құлқы:

4.5.1 оқушылар сабаққа міндетті түрде орындалған үй тапсырмасымен келеді;

4.5.2 мұғалім кабинетке кірген кезде оқушылар тұрып, мұғаліммен амандасады;

4.5.3 жауап беру үшін оқушы тақтаға шығады;

4.5.4 орыннан жауап беру тәртібін мұғалім анықтайды;

- 4.5.5 жауап беру кезінде оқушы қатты, анық, асықпай сөйлеуі керек, өз ойларын нақты айтуға тырысуы керек;
- 4.5.6 сабақтарда сыбырлап айтуға және көшіруге қатаң тыйым салынады;
- 4.5.7 жауап беруге немесе сұрақ қоюға ниет білдірген оқушылар қолын көтеруге міндетті, басқа тәсілмен өздеріне назар аударуға тыйым салынады;
- 4.5.8 оқушылар мұғалімнің түсініктемелері мен жолдастарының жауаптарын мұқият тыңдауға, шу шығармауға, сөйлеспеуге, алаңдамауға, бөгде істермен айналыспауға міндетті;
- 4.5.9 сабақ уақыты тек оқу мақсаттары үшін пайдаланылуы керек, сабақ кезінде алаңдауға және басқаларды бөгде әңгімелермен, ойындармен және сабаққа қатысы жоқ басқа нәрселермен алаңдатуға болмайды;
- 4.5.10 ғимаратта және мектеп аумағында болған кезде ұялы телефондарды және басқа құрылғыларды (плеерлер, құлаққаптар, ойын тіркемесі, смарт сағаттар және т. б.) пайдалану ережелерін сақтайды;
- 4.5.11 сабаққа кешіккен жағдайда кабинеттің есігін қағып, кіріп, мұғаліммен сәлемдесу, кешігіп қалғаны үшін кешірім сұрау және орынға отыруға рұқсат сұрайды;
- 4.5.12 оқу процесін бұзатын іс-әрекеттерді дөрекі тәртіптік бұзушылық деп саналады және пән мұғалімі сабақтан кейін мектеп әкімшілігіне жазбаша жеткізеді, оқу процесін бұзатын оқушыларды сабақтан кейін мұғалім психологқа, әкімшілікке тиісті шаралар қабылдау үшін жіберіледі;
- 4.5.13 оқушылар мұғалімнің ескертулеріне уақтылы және сәйкес жауап беруі керек;
- 4.5.14 сабақтан өз еркімен кетуге тыйым салынады, тек мұғалім сыныптан шығуға рұқсат бергенде;
- 4.5.15 тиісті оқу кабинеттеріндегі сабақтарда ҚТ және Еңбекті қорғау ережелерін білуге және сақтауға міндетті;
- 4.5.16 партада отырған оқушылар өз денсаулығын сақтау мақсатында өз қалпын, дене мүсінін, басының еңкеюін үнемі қадағалап отыруға, мектеп медбикесі белгілеген отыру схемасын сақтауға міндетті;
- 4.5.17 АӘД және дене шынықтыру сабақтарында оқушылар қабылданған киімді (әскери және спорттық) қатаң сақтауы тиіс, технология сабақтарында қыздарда міндетті түрде алжапқыштар, орамалдар, ұлдарда – халаттар не алжапқыштар мен жеңдер болуы тиіс;
- 4.5.18 мектепте сағыз бен шекілдеуікке тыйым салынады;
- 4.5.19 сабақтың аяқталуы туралы қоңырау мұғалімге беріледі, тек мұғалім сабақтың аяқталғаны туралы хабарлайды және сыныптан кетуге рұқсат береді;
- 4.5.20 сыныптан кетер алдында оқушылар (кезекшілер) оқу орындарын ретке келтіреді, жиһаздың жай-күйін тексереді, мектеп мүлкі бүлінген жағдайда пән мұғалімінің назарына жеткізеді.

4.6. Оқушылардың үзілістегі тәртібі:

- 4.6.1 қоңырауда кабинеттерді желдету мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін оқушылар үзіліске шығулары керек;
- 4.6.2 оқушылар мектепте тәртіп пен тазалықты сақтау бойынша өз міндеттерін атқаратын кезекші мұғалімдердің, мектеп қызметкерлерінің және мектеп кезекшілерінің талаптарына бағынуға міндетті;
- 4.6.3 мүліктің жарақаттануына және бүлінуіне, сондай-ақ басқа оқушылардың демалысын бұзуы мүмкін әрекеттерді жасауға тыйым салынады;
- 4.6.4 үзілістер кезінде оқушы жұмыс орнын ретке келтіруге, сабаққа дайындалуға міндетті;
- 4.6.5 сынып кезекшілері мұғалімге келесі сабаққа кабинет дайындауға көмектеседі;
- 4.6.6 үзілістер кезінде оқушыларға баспалдақтар мен қабаттарда жүгіруге, еденде және терезе алды тақтайға отыруға тыйым салынады;

4.6.7 оқушыларға ұятсыз сөздерді, әдепсіз қылық жасауға, айқайлауға, қатты сөйлеуге, басқаларға демалуға кедергі келтіруге тыйым салынады.

4.7. Асханадағы оқушылардың тәртібі:

4.7.1 оқушы тамақтанар алдында қолын жууы керек;

4.7.2 асханада сатып алынған тамақ пен сусындарды тек асханада тұтынуға рұқсат етіледі, асханадан кез келген тағамды шығаруға тыйым салынады;

4.7.3 таңғы ас пен түскі ас кезінде кезекті сақтау қажет;

4.7.4 асханаға сыртқы киіммен кіруге тыйым салынады;

4.7.5 мәдениетті болу, жүгірмеу, шу шығармау, басқалардың назарын аудармау, қауіпсіздік ережелерін сақтау.

4.8. Сабақтан тыс іс-шаралар кезінде оқушылардың мінез-құлқы:

4.8.1 іс-шараларды өткізер алдында білім алушылар қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтан өтуге міндетті;

4.8.2 жеке гигиена ережелерін қатаң сақтау, денсаулықтың нашарлауы немесе жарақат туралы сабақ жетекшісіне уақтылы хабарлау;

4.8.3 білім алушылар жергілікті дәстүрлерді құрметтеуге, табиғатқа, тарих және мәдениет ескерткіштеріне, жеке және қоғамдық мүлікке ұқыпты қарауға тиіс.

4.9. Қоғамдық орындарда оқушылардың мінез-құлық ережелері:

4.9.1 қоғамдық орындарда-көшелерде, аулаларда, саябақтарда, мәдениет үйлерінде, клубтарда, стадиондарда, мұз айдындарында, спорт алаңдарында қоғамдық тәртіпті, көше қозғалысы ережелерін қатаң сақтау;

4.9.2 қоғамдық орындарға барған кезде оқушы өзін абыроймен, қарапайым және мәдениетті ұстайды, айналасындағы адамдардың алдында өзін, отбасын, өзін, білім беру мекемесін, онымен бірге іс-шараға қатысатын мұғалімінің өкілі екенін есінде сақтау;

4.9.3 концерт кезінде орындықтағы көршіңізбен сөйлесуге, ұялы телефонмен сөйлесуге, шу шығаруға тыйым салынады, әдепті болу керек және айналадағы адамдарға кедергі жасамау керек;

4.9.4 қойылым кезінде кету өте әдепсіз, залда жүруге тыйым салынады;

4.9.5 оқушылар үлкендермен сыпайы болуы керек, үлкендерге, мүгедектерге және жас балаларға қажет болған жағдайда көмек көрсетуі керек;

4.9.6 мемлекеттік және қоғамдық мүлікке ұқыпты қарауға тиісті;

4.9.7 көшелерде және қоғамдық орындарда тазалықты сақтау қажет;

4.9.8 сыныптастары мен достарын лайықсыз әрекеттерден аулақ ұстау керек.

4.10 ұялы телефондарды және басқа құрылғыларды пайдалану ережелері (плеерлер, құлаққаптар, ойын тіркемесі, смарт сағаттар және т. б.);

4.10.1 ұялы байланыс құралдарын мектепте ақпарат алмасу үшін қажет болған жағдайда ғана пайдалануға болады;

4.10.2 мектепте білім беру процесін (сабақтар мен сыныптан тыс іс-шараларды) жүргізу кезінде ұялы байланыс құралдарын пайдалануға жол берілмейді;

4.10.3 мектепте білім беру процесін жүргізу кезінде мобильді байланыс құралдары оқу кабинетінде ашық қолжетімділікте орналастырылған арнайы ұйымдастырушы-органайзерде болуға тиіс;

4.10.4 білім алушылар сабақта оқу бағдарламасы шеңберінде ұялы телефондарды, планшеттерді немесе электрондық кітаптарды, егер бұл қысқа мерзімді оқу жоспарларында оқу мақсатында көзделсе, мұғалімнің рұқсатымен ғана пайдалана алады;

4.10.5 ата-аналарға (заңды өкілдерге) білім беру процесі кезінде білім алушыларға қоңырау шалу ұсынылмайды, қоңырау кестесіне назар аудару қажет.

4.10. Оқушылардың мінез-құлқына қойылатын жалпы талаптар:

- 4.10.1 мектеп оқушылары үлкендерге құрмет көрсетіп, "сіз" және толық аты-жөнімен мұғалімдерге жүгінуі керек;
- 4.10.2 оқушылар ересектерге, үлкен оқушылар кішілерге, ұлдар қыздарға жол беруі керек;
- 4.10.3 мектептен тыс уақытта оқушылар өздерінің абыройын, қадір-қасиетін және мектептің беделін түсірмеу үшін барлық жерде өзін сәйкес ұстауы керек;
- 4.10.4 сөйлеу мәдениетін қадағалап, ана тілінің тазалығын сақтауға міндетті;
- 4.10.5 мектеп мүлкін қорғауға, өз мүлкіне де, басқа біреудің мүлкіне де ұқыпты қарауға тиіс;
- 4.10.6 өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтау;
- 4.10.7 мектеп кезекшілерінің немесе қызметкерлерінің ескертулеріне дұрыс жауап беру;
- 4.10.8 үлкендермен сөйлескен кезде жаман мінез-құлыққа жол берілмейді, арандатушылықпен әрекет етуге, сөз байласуға және дөрекі болуға болмайды.

4.11. Ынталандыру мақсатында ұйымда білім алушыларды көтермелеу қолданылады:

- алғыс жариялау;
- мақтау қағазымен немесе грамотамен марапаттау;
- оқушының ата-анасын Алғыс хатпен марапаттау;
- сыйлықтармен және сыйлықақылармен марапаттау.

Көтермелеу мектеп директорының бұйрығымен жарияланады, бүкіл ұжымға жеткізіледі және оқушының жеке ісіне енгізіледі:

- оқуда тамаша және жақсы жетістіктер;

4.12. Ынталандыру мақсатында ұйымда білім алушыларды көтермелеу қолданылады:

- алғыс жариялау;
- мақтау қағазымен немесе грамотамен марапаттау;
- оқушының ата-анасын Алғыс хатпен марапаттау;
- сыйлықтармен және сыйлықақылармен марапаттау.

Көтермелеу мектеп директорының бұйрығымен жарияланады, бүкіл ұжымға жеткізіледі және оқушының жеке ісіне енгізіледі:

- оқуда үздік және жақсы жетістіктер;
- зияткерлік-шығармашылық конкурстар мен спорттық жарыстарға қатысу және жеңіс;
- мектептің, қаланың игілігі үшін қоғамдық-пайдалы қызмет және ерікті еңбек;
- волонтерлік қызмет.

4.13 Тәртіптік бұзушылықтар:

4.12.1 тәртіптік бұзушылықтар Жарғыны, Мектептегі оқушылардың мінез-құлық ережелерін бұзатын әрекеттер болып саналады;

4.12.2 тәртіптің өрескел бұзылуы түрінде ауыр зардаптарға әкеп соқтырған немесе әкеп соқтыруы мүмкін деп танылады:

- ✓ оқушылардың, қызметкерлердің немесе мектепке келушілердің өмірі мен денсаулығына зиян келтіру;
- ✓ мектеп мүлкіне, оқушылардың, қызметкерлердің немесе мектепке келушілердің мүлкіне залал келтіру;
- ✓ мектеп жұмысына іріткі салу;

4.12.3 осы Ережені бұзудың барлық жағдайлары туралы сынып жетекшісі сол күні әкімшілік пен оқушының ата-анасының назарына жеткізуге міндетті;

4.12.4 осы Ережелердің күші мектеп ғимаратында және аумағында орналасқан барлық мектеп оқушыларына сабақ кезінде де, сабақтан тыс уақытта да қолданылады;

4.12.5 осы Ережелерді бұзғаны үшін оқушыларға әртүрлі тәртіптік жаза қолданылуы мүмкін:

- ✓ ата - аналарға баласының мінез-құлқы туралы хабарлау;

- ✓ қоршаған ортаға зиянды мінез-құлықтың жолын кесу туралы шешім қабылдау үшін ата-аналарды мектепке шақыр;
- ✓ оқушының жеке ісіне сөгіс жариялап, енгізу;
- ✓ ата-аналардың қаражаты есебінен материалдық залалды өтеу;
- ✓ оқушы мен оның ата-анасын педагогикалық кеңеске, әкімшілік кеңеске, алдын алу Кеңесіне шақыру. Қазақстан Республикасының заңдары бұзылған жағдайда оқушылар мен олардың ата-аналары әкімшілік жауапкершілікке тартылуы мүмкін;
- ✓ мектепшілік есепке қою (ақпаратты жеке іске енгізе отырып), тәртіп бірнеше рет бұзылған жағдайда әкімшілік материалды әкімшілік жауаптылыққа тарту туралы мәселені шешу үшін кәмелетке толмағандардың істері және олардың құқықтарын қорғау жөніндегі комиссияға беруге құқылы;
- ✓ оқушының осы Ережені бұзғаны туралы ақпарат оқушының жеке ісіне сынып жетекшімен енгізіледі және мектеп берген сипаттамаларда да көрсетілуі мүмкін;
- ✓ оқушыны оқыту және тәрбиелеу Шартын бұзу.

V. АТА-АНАЛАРДЫҢ (заңды өкілдердің) ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ.

5.1. Ата-аналар (заңды өкілдер) міндетті:

- 5.1.1 балаларын тәрбиелеуге, олардың жалпы білім алуына жауапты болу және олардың жалпы орта білім алуы үшін қажетті жағдайлар жасауға;
- 5.1.2 білім алушылардың сабаққа қатысуын үнемі бақылауға;
- 5.1.3 мектепке білім алушы туралы қажетті ақпаратты, оның денсаулық жағдайы туралы анықтаманы уақтылы ұсынуға, баланың сабақта болмау себептерін сол күні жазбаша хабарлауға;
- 5.1.4 мектепке бару және үйге бару кезінде баланың өмірінің амандығы мен қауіпсіздігін қамтамасыз етуге;
- 5.1.5 білім алушылардың өткізілген сабақтар кезіндегі және академиялық берешегін (үлгермеушілігін) жоюды қамтамасыз етуге;
- 5.1.6 баланы табысты оқыту мен тәрбиелеу үшін қажетті құралдармен, оның ішінде қосымша оқу әдебиетімен, спорттық белгіленген киіммен (АӘД бойынша сабақтар үшін киім), ауыстырылатын аяқ киім, еңбекке баулу үшін киіммен қамтамасыз етуге жауапты болуға;
- 5.1.6 мектеп директоры бекіткен кестеге сәйкес сыныптық және жалпы мектептік ата-аналар жиналыстарына қатысу, мұғалімдердің, әкімшіліктің шақыруы бойынша мектепке келуге;
- 5.1.7 қолданыстағы заңнамада көзделген тәртіппен білім алушылардың мектеп мүлкіне келтірілген залалдарын өтеуге;
- 5.1.8 мектеп қызметкерлерінің еңбегі мен құқықтарын құрметтеуге, олардың беделін сақтауға;
- 5.1.9 қолданыстағы заңнаманың нормаларын, Жарғының және осы Ережелердің талаптарын орындау;
- 5.1.10 бұзылған және жоғалған оқулықтар үшін оқушының ата-анасы қаржылық жауапкершілікке тартылады немесе ауыстыруды қамтамасыз етуге;
- 5.1.11 баланы 16 жасқа толмаған адамдарға бермей, баланы мекемеден жеке өзі әкелуге және алып кетуге. (Қалыптасқан мән-жайларға байланысты жағдайларда баланы ата-анасының (заңды өкілінің) қолхаты (өтініші) негізінде басқа адамдарға беруге рұқсат етіледі);
- 5.1.12 баланы мектепке ұқыпты, таза киіммен, ауыспалы аяқ киіммен жіберуге.

5.2. Ата-аналардың (заңды өкілдердің) құқығы:

- 5.2.1 балалардың заңды құқықтары мен мүдделерін қорғауға;

5.2.2 мектеп Жарғысымен және білім беру процесін ұйымдастыруды регламенттейтін басқа да құқық белгілейтін және нормативтік құжаттармен, оның ішінде осы Қағидалармен танысуға;

5.2.3 білім беру процесінің барысымен және мазмұнымен, оқушыларды оқыту нәтижелерімен танысуға;

5.2.4 мектеп ұсынатын қосымша білім беру қызметтерінің түрлерін таңдауға;

5.2.5 мектеп директорының атына берілген өтінішке сәйкес (оқытушылардың келісімімен) сабақтарға және оқу және оқудан тыс қызметтің басқа түрлеріне қатысуға;

5.2.6 мектеп Жарғысын және осы Ереже шарттарын орындауды талап етуге.

5.2.7 күзетшідегі арнайы журналға тіркеліп, мектепке келуге. Оқушы өкілдері оқушыларға үлгі бола отырып, мектеп үй-жайларында немесе мектеп іс-шараларында сыпайы және абыроймен әрекет етуге;

5.2.8 мектеп жұмысын ұйымдастыру және жақсарту бойынша өтініштер мен ұсыныстар оқушы немесе оның өкілі мектеп директорына ауызша, жазбаша (қағаз немесе электрондық формат) нысанда бере алады. Алынған өтініштер олар келіп түскен күннен бастап бір ай ішінде қаралады, өтініш берушінің қалауына қарай оларға жауаптар ауызша немесе жазбаша нысанда беріледі

VI. ЖҰМЫСТАҒЫ ЖЕТІСТІКТЕРІ ҮШІН КӨТЕРМЕЛЕУ.

6.1. Ерекше еңбек сіңірген еңбегі үшін қызметкерлердің кандидатуралары жоғары тұрған органдарға көтермелеуге, марапаттарға, атақ беруге ұсынылады.

Еңбек міндеттерін үлгілі орындағаны, еңбектегі жаңашылдығы, мұғалімнің рейтингтік көрсеткіштері және жұмыстағы басқа да жетістіктері үшін мынадай көтермелеулер қолданылады:

- алғыс жариялау;
- бағалы сыйлықтармен, ақшалай сыйлықақылармен марапаттау;
- Құрмет грамотасымен, медальмен, орденмен марапаттауға ұсыну;
- атақтар беру.

6.2. Көтермелеуді әкімшілік қолданады.

6.3. Көтермелеулер директордың бұйрығымен жарияланады және ұжымның назарына жеткізіледі, көтермелеу туралы жазба қызметкердің еңбек кітапшасына енгізіледі.

VII. ЕҢБЕК ТӘРТІБІН БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК.

7.1. Еңбек тәртібін орындамау, яғни қызметкердің кінәсінен өзіне жүктелген еңбек міндеттерін орындамау немесе тиісті деңгейде орындамау тәртіптік жаза қолдануға әкеп соғады:

а) ескерту;

б) сөгіс;

в) қатаң сөгіс;

г) жұмыстан босату;

д) қоғамдық ықпал ету шараларын қолдану (педагогикалық кеңестің, келісу, еңбек немесе тәртіптік комиссияның отырысында тәртіпті талқылау).

7.2. Әкімшілік тәртіптік жаза қолдануды берілген құқықтар шегінде жүргізеді. Әрбір бұзушылық үшін бір ғана тәртіптік жаза қолданылуы мүмкін.

7.3. Жазаны қолданар алдында еңбек тәртібін бұзушы түсініктемені жазбаша түрде жазуы керек. Жазбаша түсініктеме беруден бас тарту не ауызша түсініктеме жазаны қолдануға кедергі келтірмейді.

Педагог қызметкердің кәсіптік тәртіп нормаларын және (немесе) мектеп Жарғысын бұзушылықтарын тәртіптік тергеп-тексеру оған жазбаша нысанда берілген шағым бойынша ғана жүргізілуі мүмкін. Көшірме педагог қызметкерге тапсырылуы тиіс.

Тәртіптік тергеу барысы және оның нәтижелері бойынша қабылданған шаралар, заңда көзделген жағдайларды қоспағанда (педагогикалық қызметке тыйым салу, оқушылардың мүдделерін қорғау) мүдделі қызметкердің келісімімен ғана жария етілуі мүмкін.

7.4 Жаза еңбек тәртібін бұзушылықтар анықталған күннен бастап бір айдан кешіктірілмей, қызметкердің ауырып қалу және демалу уақытын есептемегенде қолданылады. Жазаны еңбек тәртібі бұзылған күннен бастап алты айдан кешіктірілмей қолданыла алмайды.

7.5. Жаза мектеп бойынша бұйрықпен ресімделеді. Бұйрықта жаза қолданылатын еңбек тәртібінің нақты бұзылғаны туралы нұсқау болуы керек. Бұйрық қызметкерге қол қойылған күнінен бастап үш күн мерзімде қолхатпен хабарланады.

7.6. Жазасы бар қызметкерлерге ынталандыру шаралары осы жазалардың қолданылу мерзімі ішінде қолданылмайды.

7.7. Жаза автоматты түрде алынып тасталады және егер қызметкер алты ай ішінде жаңа тәртіптік жазаға тартылмаса, қызметкер тәртіптік жазаға тартылмаған болып саналады. Егер тәртіптік жазаға тартылған адам жаңа теріс қылық жасамаса және өзін адал қызметкер ретінде көрсетсе, мектеп директоры тікелей басшының немесе еңбек ұжымының өтініші бойынша жазаны мерзімінен бұрын алып тастауға құқылы.

7.8. Тәртіптік жаза ретінде жұмыстан шығару қызметкердің еңбек шартында өзіне жүктелген міндеттерді дәлелді себептерсіз бірнеше рет орындамағаны үшін, оның ішінде дәлелді себептерсіз жұмыс күні үш сағаттан артық жұмыста болмағаны, жұмыста алкогольдік, есірткілік немесе уытты мас күйінде келгені, сондай-ақ әдепсіз әрекет жасағаны үшін қолданылады.

Оқушыларға қатысты қол жұмсау, қоғамдық тәртіпті бұзу, оның ішінде жұмыс орнында емес, мектептің беделіне нұқсан келтіретін заңсыз әрекеттер, мұғалімнің қоғамдық мәртебесі мен жағдайына сәйкес келмейтін моральдық нормалардың басқа да бұзылулары әдепсіз теріс қылықтарға жатқызылуы мүмкін.

VIII. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Осы Ереже мектепте көрнекті жерде ілінеді, мектепке қабылдану кезінде оқушылардың, ата-аналардың және педагогтердің назарына жеткізіледі, мектеп сайтында орналастырылады. Ережеге өзгерістер мен толықтыруларды мектеп директоры әкімшіліктің, педагогтердің, оқушылардың және ата-аналардың келісімі бойынша бекітеді.

«Центральная» ЭМ директоры: Т. Клюнда

Ата-аналар

Қамқоршылық

кеңесінің төрайымы:

О. Кашина